

УДК 658.65

Г.С. Нагорняк, канд. техн. наук, доц., І.С. Нагорняк

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя, Україна

**АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ІНФОРМАЦІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ
УПРАВЛІНСЬКИХ ПРОЦЕСІВ НА СУЧАСНОМУ ПІДПРИЄМСТВІ**

G.S. Nahornyak, PhD, Assoc. Prof., I.S. Nahornyak

**CURRENT ISSUES OF INFORMATION PROVISION
MANAGEMENT PROCESS ON A MODERN ENTERPRISE**

Стаючи об'єктом товарно-грошових відносин, що мають економічну самостійність й повністю відповідають за результати своєї господарської діяльності, підприємство повинно сформувати в себе систему управління, що забезпечила б йому високу ефективність роботи, конкурентоспроможність і стійкість положення на ринку. Необхідною умовою успіху будь-якого підприємства стає доступ до актуальної, своєчасної, достовірної та добре структурованої інформації, яка в подальшому дасть можливість визначити оптимальну стратегію розвитку підприємства в умовах конкурентного швидкозмінного ринкового середовища. За наявності доступу до такої інформації та можливості її оброблення можна створити конкурентні переваги, які неможливо купити і досить важко копіювати. Підприємство не зможе досягти успіху на ринку, бути конкурентоспроможним без належного інформаційного забезпечення своєї діяльності. Успішне функціонування підприємств в умовах сьогодення залежить, перш за все, не від вдосконалення внутрішньогосподарської діяльності взагалі, а, головним чином, від того, наскільки інформаційне забезпечення задовольняє вимоги системи управління.

Забезпечення реалізації процесу управління неможливе без відповідної інформаційної підтримки, створення ефективної інформаційно-аналітичної системи, яка здатна своєчасно забезпечити управління актуальними, достовірними даними. Враховуючи важливість інформаційної підтримки управлінських рішень, довгий час серед найголовніших завдань інформаційного управління визначалося забезпечення чіткої регламентації якості та часу надходження інформації до управлінців і фахівців у межах підприємства; забезпечення безпеки інформації, селекція та управління інформаційними потоками для посилення конкурентної переваги підприємства. Проте, успішною бізнес-практикою доведено, що для забезпечення розвитку підприємства цей перелік завдань не є вичерпаним. Сьогодні підприємствам не достатньо вміти збирати, обробляти, використовувати, зберігати бізнес-інформацію та підтримувати в актуальному стані бази даних.

Система інформаційного забезпечення, що існує сьогодні, призводить до того, що майже кожний структурний підрозділ передає безпосередньому та вищому керівництву, як правило, неперевірену інформацію. Немає єдиного центру, який володіє інформацією про підприємство в цілому. Це призводить до того, що функції узагальнення, перевірки інформаційних потоків покладаються на керівника підприємства, який не має можливості ефективно виконувати таку об'ємну роботу. На практиці інформаційне забезпечення охоплює систему руху і перетворення інформації, включаючи класифікаційні переліки всіх даних, методи їх об'єктивного вираження, кодування, зберігання та передачі. З погляду теорії інформації, інформація, яка оброблюється в системі управління, є предметом управлінської праці. Представники теорії інформації розуміють під інформаційним забезпеченням сукупність методів і засобів, що забезпечують функціонування інформаційних процесів. Розробники в галузі проектування й експлуатації сучасних багатопроекторних і багатомашинних систем поняття інформаційного забезпечення визначають як сукупність єдиної системи

класифікації та кодування техніко-економічної інформації, уніфікованої системи документації, що певним чином організовані та описані за допомогою технічних засобів, які застосовуються для обслуговування користувачів різної відомчої підлеглості.

На сучасному етапі більшість підприємств України використовують інформацію переважно безсистемно, тоді як частка, яка припадає на функції інформаційного забезпечення, є досить вагомою. Успіх підприємства все більшою мірою залежить від того, наскільки є досконалою економічна інформація, основне призначення якої полягає у створенні загальних інформаційних, організаційних, нормативно-правових та фінансово-матеріальних умов для ефективного функціонування підприємства як дієвого способу підвищення ефективності його діяльності у цілому. Інформаційне забезпечення управління – це сукупність реалізованих рішень щодо обсягів інформації, її якісного та кількісного складу, розміщення і форм підприємства. При цьому метою інформаційного забезпечення управління є своєчасне надання необхідної та достатньої інформації для прийняття управлінських рішень, що забезпечують ефективну діяльність як підприємства в цілому, так і його структурних підрозділів

У межах управлінських рішень, які приймаються, характерні для всіх рівнів управління. Кожен з них характеризується власним набором функцій, рівнем компетенції та потребує відповідної інформації. Виходячи з інформаційних потреб кожного рівня управління, здійснюється інформаційний запит, за допомогою якого формується інформаційне забезпечення для вирішення конкретного завдання. Послідовність формування інформаційного забезпечення управління є такою: на вищому рівні управління забезпечується стратегічне управління, визначаються місія підприємства, його цілі, довгострокові плани, стратегія їх реалізації; середній рівень забезпечує тактичне управління, на якому складаються тактичні плани, контролюється їх виконання, відстежуються ресурси; нижчий рівень – рівень оперативного управління. Тут реалізуються оперативні плани виробництва та реалізації, здійснюється оперативний облік і контроль.

Необхідно мати певну політику відносно управління інформацією та інформаційного середовища, у якому перебуває підприємство, для забезпечення результативного якісного покращення його діяльності. Тому основними завданнями інформаційної підтримки управління розвитком слід визнати: формування, обробку, використання, зберігання та підтримку в актуальному режимі інформації та знань; забезпечення управління нормативно-правовою, довідково-аналітичною, методичною, прогновною та поточною інформацією, а також комплексом програмних засобів, необхідних для їх аналізу при формуванні управлінських рішень.

Література:

1. Босак І.П. Інформаційне забезпечення управління підприємством: економічний аспект / І.П. Босак, Є.М. Палига // Регіональна економіка. – 2007. – № 4. – С. 193–195.
2. Вербін Є. Інформаційне забезпечення для обґрунтування раціональних управлінських рішень [Текст] / Є. Вербін, Ю. Пінчук, А. Белов // Економіка та держава. – 2006. – № 2. – С. 61-62.
3. Іванова В. Щодо формування системи інформаційного забезпечення розвитку економіки України [Текст] / В. Іванова // Економіст. – 2008. – № 4. – С. 61 – 63.
4. Корнев Ю.Г. Теоретичні аспекти інформаційного забезпечення підприємницької діяльності [Текст] / Ю.Г. Корнев // Актуальні проблеми економіки. – 2008. – № 5(83). – С. 30-36.